

meret, a kultúra forrásai és szomjas szájjal veti rá magát minderre, mert a haladás, a végtelenbe magasulás csábító italát kínálja feléje. Széchenyi «kímvelt emberfő»-je senkiben sem próbált olyan abszolút értelmű valósággá lenni, mint Brassaiiban. Hosszú és egészséges étellel áldotta meg a sors, optimizmusa megővta minden megtorpanástól, megővta mindattól, ami «századvégi», ami analízis. Életének eredményeit talán már elfelejtettük, specializálódásra hajlamos korunk talán a jóakarató dilettantizmust látja bennük, részletnézésünk csak a polihisztor szinte vígjátéki alakját vetíti e sokféle munka mögé, de bámulattal állunk meg ez előtt a maga egészében csodálatos élet előtt, melynek hajtőereje végtelen hit volt, hit önmagában, az emberben s az ember mindent magába ölelni tudó képességében.

Köszönet jár Boros Györgynek, hogy Brassai Sámuel alakját szorgalmas és megbízható munkájával a magyar közönség lelkébe visszaidézte.

Kerecsényi Dezső.

Andai Ernő : Soha ilyen tavaszt. Ez a regény, mely megnyerte a Pantheon regénypályázatát, egyszerű, de rendkívül harmónikus és megható történet a fiatal szerelemről, a szerelem elmúlásáról és a rezignációról — szintere az, aminek talán még a legtöbb romantikája van az itteni életben : az egyetem, a tabáni utcák és a budai hegyek. Ez a térbeli elhelyezés valahogy az egész regény hangulatát determinálja ; hiszen benne semmi, ami a mai életünkben csunya, rossz értelemben harcos, tülekedő és mélységesen problematikus. A regényíró, mint valami jóságos tündér, felmenti alakjait minden gondtól, ami nem a szív gondja, öröme és keserve. Szívével és csak a szívével éli meg a hős a budai tavaszt és szerelmének lassú összeomlását, az egész könyv a lírai, teljes, belső kétségektől meg nem gyötört szerelem könyve. Talán szűkös egy kicsit ez a világ egy regénynek és épen ezért kissé irreális, de mindenestre jóleső.

Az író remek naivitásában, mely talán legszebb vonása könyvének, maga felemlíti könyvében azokat a műveket, melyek inspirálták : Kellermann fiatalbkkori regényei, az Ingeborg, a Yester und Li és főképp ezeknek az őse, az egész iskola azóta is utólréhetetlen megalapítója, Knut Hamsun Pánja. A Messtert Andainak sem sikerül utólrénie ;

annál kevésbé, mert ami Hamsunnál véres és megdöbbentő valóság, követőinél sokszor megokolatlan modorosság. De az eredetiséget azért megadja Andai könyvének az az édes budai kolorit, színek és hangok a mi világunkból, melyet Hamsunnál hiába keresnénk és amelyek Andai könyvét nagyon kedvessé teszik.

Szerb Antal.

Bártfay Szabó László : A sárvár-felsővidéki gr. Széchenyi-család története. III. kötet. Ebből a díszes kiállítású könyvből megtudjuk, hogy a Széchenyi nemzetség nevének írására családi gyűlésen a «Széchenyi» alakot fogadta el, a leszármazási tábla láttára pedig eltűnődhetünk a családok sorának forgandóságán : 1780 táján kihalófélben voltak a Széchenyiek, ma pedig családjuk legvirágzóbb nemzetségeink közé tartozik. A nemzedékrend tanúsága szerint szoros rokoni kötelékek fűzik a családot az Esterházy, Zichy, Erdődy, Wenckheim, Andrássy, Somssich, Hoyos, Lipthay és Almásy grófi és bárói családokhoz, a közvetlen rokonok közt megtaláljuk az Apponyi, Pallavicini, Teleki, Vánderbilt, Hunyadi családokat és még számos külföldi és hazai családot. Ez a nagyszámú rokonság, melyet természetesen nem soroltunk föl teljesen, mutatja, hogy Széchenyi Ferenc utódai milyen szép számra gyarapodtak. Az előttünk fekvő kötetben öt Széchenyi életéről van szó, ezek : Lajos (1781—1855), Franciska, Baththyány Miklósné (1783—1861), Sz. Zsófia, Zichy Nándorné (1788—1865), Sz. Pál (1789—1871), István (1791—1860).

Már Lajos gr. életében fölvonulnak előttünk a napoleoni háborúk emlékei, fölújulnak a magyar reformkor eseményei. Megismerjük a család vagyoni viszonyait, megismerkedünk magánéletükkel. Lajos gr. második házassága révén közeli összeköttetésbe jut az udvari körökkel, Zsófia főhercegnő főudvarmestere lesz, emiatt sokat tartózkodik Bécsben. Előkelő ismerőseinek és családjának mulattatására színpadot rendeztet be Horpácson és Bécsben, műkedvelő előadásokat rendeznek jeles művészek bevonásával. 1838-ban Liszt Ferenc játszik bécsi szalónjában, 1848-ban január 21-én pedig műkedvelői előadás keretében burgszínházbeli művészekkel és Dénes gróffal együtt megjelenik a grófi család bécsi palotájának színpadán *Ferenc József főherceg mint Fritz Hurlbusch*, Kotze-